

AVOCATUL POPORULUI

Domeniul privind
prevenirea tinerii - MNP

Aprob
Avocatul Poporului
Renate Weber

Raport
privind vizita desfășurată la Centrul de Îngrijire și Asistență pentru
Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni, județul Botoșani

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare.**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare.**
- 3. Recomandări.**

Bacău – 2024

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Prin Legea nr. 109/2009, România a ratificat Protocolul opțional (denumit în continuare OPCAT), adoptat la New York la 18 decembrie 2002, la Convenția împotriva torturii și altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, adoptată la New York la 10 decembrie 1984.

Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție din cadrul instituției Avocatul Poporului îndeplinește atribuțiile de Mecanism Național de Prevenire a torturii (MNP), conform prevederilor OPCAT, monitorizând în mod regulat tratamentul aplicat persoanelor private de libertate. În acest sens, MNP poate vizita, anunțat sau inopinat, locurile în care persoanele sunt private de libertate, în sensul art. 4 din OPCAT.

În temeiul OPCAT, precum și a art. 4, art. 16 alin. (1), art. 35 lit. a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea împuternicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, în data de 05.02.2024, a fost efectuată o vizită la Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni, județul Botoșani având ca obiectiv consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea altor aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, care pot apărea în timpul vizitei.

Echipa de vizitare a fost formată din: doamna _____, doamna _____ și domnul _____, consilieri ai Centrului Zonal Bacău al instituției Avocatul Poporului, precum și doamna _____ - reprezentant al organizației neguvernamentale Asociația "TREBUIE" Bacău.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată.

Serviciul social Centrul Rezidențial pentru Persoane Adulte cu Handicap din localitățile Ionășeni și Botoșani a fost înființat începând cu data de 29.07.2013, prin Hotărârea Consiliului Județean Botoșani nr. 82 din 29.07.2013 și funcționează în cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani. Prin Hotărârea Consiliului Județean Botoșani nr. 59 din 30.04.2014, denumirea inițială "Centrul Rezidențial pentru Persoane cu Handicap din localitățile Ionășeni și Botoșani" s-a modificat în „Centrul Rezidențial pentru Persoane Adulte cu Handicap din localitățile Ionășeni și Botoșani”.

Începând cu data de 31.10.2019, în urma reorganizării serviciul social „Centrul Rezidențial pentru Persoane Adulte cu Handicap din localitățile Ionășeni și Botoșani”, se înființează „Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni” prin Hotărârea Consiliului Județean Botoșani nr. 170 din 31.10.2019, fiind un serviciu de tip rezidențial pentru persoane adulte cu dizabilități cărora nu li s-au putut asigura protecția și îngrijirea la domiciliu sau în cadrul altor servicii din comunitate.

Serviciul social Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni, cod serviciu social 8790 CR-D-I, este administrat de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani, furnizor acreditat conform Certificatului de acreditare seria

AF nr. 000484 și funcționează în sediul situat în str. 11, nr. 191, localitatea Victoria, comuna Stăuceni, județul Botoșani.

Serviciul social Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni funcționează cu respectarea prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare; Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative secundare aplicabile domeniului.

Standardul minim de calitate aplicabil este Ordinul nr. 82/2019 privind aprobarea Standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități – Anexa 1 Standarde specifice minime obligatorii de calitate pentru serviciile sociale cu cazare de tip Centru de abilitare și reabilitare pentru persoane adulte cu dizabilități, Centru pentru viață independentă pentru persoane adulte cu dizabilități, Centru de îngrijire și asistență pentru persoane adulte cu dizabilități.

Scopul serviciului social Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni este de a asigura, pe o perioadă nedeterminată, servicii personalizate, adaptate nevoilor individuale și familiale ale fiecăruia (găzduire, îngrijire personală, recuperare/reabilitare funcțională, consiliere psihosocială și suport emoțional, socializare și activități culturale, integrare/reintegrare socială) pentru dezvoltarea abilităților de viață independentă și depășirea situațiilor de dificultate, în vederea reintegrării familiale, prevenirii și combaterii riscului de excludere socială, promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții.

Centrul asigură găzduirea, îngrijirea, recuperarea, reabilitarea, reinserția socială pentru persoane adulte cu handicap, pe o perioadă determinată sau nedeterminată. Capacitatea centrului este de 50 locuri, la data efectuării vizitei fiind cazați 50 de beneficiari, cu vârste cuprinse între 23-62 ani, dintre care 20 bărbați și 30 femei.

Serviciul social este acreditat conform Certificatului de acreditare seria AF, nr. 484/2014. De asemenea, serviciul deține licența de funcționare seria LF, nr. 1569/26.03.2021 (valabilă până la data de 25.03.2026), conform Deciziei A.N.P.D.P.D. nr. 203/03.02.2022.

Serviciul social se organizează și funcționează cu respectarea principiilor generale care guvernează sistemul național de asistență socială, precum și a principiilor specifice care stau la baza acordării serviciilor sociale prevăzute în legislația specifică, în convențiile internaționale ratificate prin lege și în celelalte acte internaționale în materie, la care România este parte, precum și în standardele minime de calitate aplicabile.

Centrul, fără personalitate juridică, își desfășoară activitatea cu respectarea prevederilor cadrului general de organizare și funcționare a serviciilor sociale, reglementat de Legea nr. 292/2011 a asistenței sociale și de Legea nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative secundare aplicabile domeniului.

Standardul minim de calitate aplicabil este Ordinul Ministerului Muncii și Justiției Sociale nr. 82/2019 privind aprobarea standardelor specifice minime de calitate obligatorii pentru serviciile sociale destinate persoanelor adulte cu dizabilități.

Principiile specifice care stau la baza prestării serviciilor sociale în cadrul Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni, județul Botoșani sunt următoarele:

- a) respectarea și promovarea cu prioritate a interesului persoanei beneficiare;
- b) protejarea și promovarea drepturilor persoanelor beneficiare în ceea ce privește egalitatea de șanse și tratament, participarea egală, autodeterminarea, autonomia și demnitatea personală și întreprinderea de acțiuni nediscriminatorii și pozitive cu privire la persoanele beneficiare;
- c) asigurarea protecției împotriva abuzului și exploatării persoanei beneficiare;
- d) deschiderea către comunitate;
- e) asistarea persoanelor fără capacitate de exercițiu în realizarea și exercitarea drepturilor lor;
- f) asigurarea în mod adecvat a unor modele de rol și statut social, prin încadrarea în unitate a unui personal mixt;
- g) ascultarea opiniei persoanei beneficiare și luarea în considerare a acesteia, ținându-se cont, după caz, de vârsta și de gradul său de maturitate, de discernământ și capacitate de exercițiu;
- h) facilitarea menținerii relațiilor personale ale beneficiarului și a contactelor directe, după caz, cu frații, părinții, alte rude, prieteni, precum și cu alte persoane față de care acesta a dezvoltat legături de atașament;
- i) promovarea unui model familial de îngrijire a persoanei beneficiare;
- j) asigurarea unei îngrijiri individualizate și personalizate a persoanei beneficiare;
- k) preocuparea permanentă pentru identificarea soluțiilor de integrare în familie sau, după caz, în comunitate, pentru scurtarea perioadei de prestare a serviciilor, în baza potențialului și abilităților persoanei beneficiare de a trăi independent;
- l) încurajarea inițiativelor individuale ale persoanelor beneficiare și a implicării active a acestora în soluționarea situațiilor de dificultate;
- m) asigurarea unei intervenții profesionale, prin echipa multidisciplinară;
- n) asigurarea confidențialității și a eticii profesionale;
- o) primordialitatea responsabilității persoanei, familiei, cu privire la dezvoltarea propriilor capacități de integrare socială și implicarea activă în soluționarea situațiilor de dificultate cu care se pot confrunta la un moment dat;
- p) colaborarea centrului cu serviciul public de asistență socială.

Beneficiarii serviciilor sociale, acordate în cadrul Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni, județul Botoșani, sunt persoane adulte cu dizabilități, cu certificat de încadrare în grad de handicap în termen de valabilitate, care necesită îngrijire și asistență de specialitate și cărora nu li s-au putut asigura protecția și îngrijirea la domiciliu sau în cadrul altor servicii din comunitate (nu au susținători legali, sau aceștia nu-și pot îndeplini obligațiile, nu dispun de spațiu de locuit, nu realizează venituri proprii pentru asigurarea unui trai decent în comunitate, nu se pot autogospodări, necesită îngrijire medicală și de recuperare, etc.).

Admiterea în centru se făcea conform procedurii de admitere, fiecare beneficiar având întocmit un dosar, denumit Dosar personal. După analiza unor astfel de dosare, membrii echipei

de vizitare au reținut că acestea erau conforme și complete, conțineau documentele obligatorii, printre care: cererea beneficiarului/reprezentantului legal; copii ale actelor de stare civilă; acte doveditoare privind veniturile; ancheta socială; acte medicale; dispoziția/hotărârea de admitere în centru; contractul de furnizare servicii; alte documente relevante pentru situația și evoluția beneficiarului în centru. Membrii echipei de vizitare au reținut că, la dosarele beneficiarilor, certificatele/deciziile de încadrare în grad de handicap erau în termen de valabilitate.

La data efectuării vizitei, centrul funcționa cu un număr de 51,5 posturi, conform H.C.J. Suceava nr. 99/29.07.2020, având următoarea structură: 1 post șef centru, 1 post asistent social, 1 psiholog, 1 kinetoterapeut, ½ post medic medicină generală, ½ post medic specialist psihiatru, 9 posturi de asistent medical, 3 posturi de instructor ergoterapie, 2 posturi maseur (din care 1 post cu ½ normă), 13 posturi de infirmier, 1 post inspector de specialitate, ½ post kinetoterapeut, 20 posturi personal cu funcții administrative, gospodărire, întreținere-reparații, deservire. **Conform observațiilor membrilor echipei de vizitare, în statul de funcții erau vacante 2 posturi de asistent medical, 1 post psiholog, 1 post ergoterapeut, ½ post maseur și 5 posturi de infirmier. Având în vedere cele de mai sus, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se ocupe posturile vacante, motivat de faptul că serviciile acestor specialiști reprezintă o componentă fundamentală a asistenței generale acordate beneficiarilor centrului.**

La nivelul Centrului exista întocmit un Plan anual de formare profesională pentru o parte din personalul angajat, care cuprindea diverse teme de instruire, dintre care menționăm: Respectarea confidențialității informațiilor; Protecția datelor cu caracter personal; Respectarea normelor de igienă; Prevenirea, recunoașterea și raportarea formelor de neglijență, exploatare, violență și abuz; Carta drepturilor beneficiarilor; Protecția beneficiarilor împotriva torturii și tratamentelor crude, inumane sau degradante etc. Din informațiile primite de la personalul centrului a reieșit că, lunar, erau efectuate instruirii/exerciții practice cu personalul, pe diferite teme, în domeniul securității și sănătății în muncă, respectiv în domeniul situațiilor de urgență (măsuri de prim ajutor la locul de muncă, de igienă a locului de muncă și aparatelor din dotare, alarmare, evacuare și utilizarea unui stingător portabil, instrucțiuni și responsabilități de organizare a apărării împotriva incendiilor la locul de muncă, amplasarea și folosirea mijloacelor de stingere a incendiilor, modalitatea de acțiune la recepționarea semnalului de alarmă, reguli de comportare în caz de cutremur etc.).

Referitor la fondurile alocate pentru desfășurarea în bune condiții a activităților din centru, acestea au fost apreciate de conducere ca fiind suficiente, astfel că, în anul 2023 până la data efectuării vizitei, au putut fi efectuate o serie de lucrări de întreținere și reparații curente (uzuale) la spațiile de cazare (vărut camere și holuri), precum și achiziționarea unor bunuri materiale pentru dotarea camerelor de cazare (50 de saltele), a bucătăriei (baterii chiuvete, veselă), a băilor (căzi duș și perdele, baterii chiuvete, faianță și gresie), precum și consumabile medicale.

Centrul cuprindea două paviloane (construite în anul 2012), dintre care unul era folosit pentru cazarea beneficiarilor, pentru birourile administrative, ateliere, bucătărie și sală de mese, iar alt pavilion pentru centrala termică și spălătorie pentru cazarmament și echipament.

Pavilionul destinat cazării beneficiarilor avea regim de P+1 etaj. La parter se aflau dispuse 20 de dormitoare, sala de mese, cabinet medical, cabinet psihologic, atelier, hol cu spațiu de recreere, dotat cu televizor, scaune, fotolii, bănci și mese. Tot la parter se afla o mică spălătorie, dotată cu o singură mașină de spălat. Membrii echipei de vizitare au reținut că toate lenjeriile și hainele beneficiarilor erau spălate cu această mașină, care funcționa non-stop. **Deși mașina de spălat nu părea uzată, membrii echipei de vizitare, având în vedere utilizarea intensivă a acesteia, consideră că este necesar să se efectueze demersuri pentru achiziționarea a încă unei mașini de spălat, astfel încât igienizarea lenjeriilor și hainelor beneficiarilor să se desfășoare fără întreruperi.**

Dormitoarele pentru cazarea beneficiarilor, în suprafață de aproximativ 20 mp fiecare, aveau 2-4 paturi, 2-3 dulapuri, noptiere, scaune și mese. Paturile aveau saltele de 90/200 cm, cu suprasaltele de protecție ușor de spălat și dezinfectat. Lenjeria de pat era curată și în stare bună, iar hainele beneficiarilor erau suficiente și potrivite anotimpului rece. Camerele erau curate și conțineau obiectele personale ale beneficiarilor, precum și diverse jucării de pluș. Geamurile erau mari, din termopan, bine etanșeizate. Beneficiarii își puteau personaliza spațiile în funcție de preferințe, cu obiecte de decor preferate, cu tablouri, fotografii personale. De asemenea, așezarea mobilierului în cameră se făcea cu respectarea dorințelor locatarilor, în măsura realizării unui spațiu plăcut pentru fiecare persoană în parte. Membrii echipei de vizitare au observat că dormitoarele erau încălzite, luminate și ventilate corespunzător. De asemenea, spațiile igienico-sanitare erau dotate corespunzător, apa caldă și cea rece fiind distribuite non-stop. **În unele camere mobilierul era deteriorat, ușile defecte, iar parchetul avea porțiuni uzate, membrii echipei de vizitare opinând că sunt necesare demersuri pentru îmbunătățirea condițiilor de cazare prin achiziționarea de mobilier, înlocuirea sau repararea ușilor defecte și a parchetului uzat.**

La parter se mai găsea un atelier cu o suprafață de aproximativ 30 mp, mobilat cu o masă mare, scaune, televizor, dulapuri, unde beneficiarii participau la diverse activități de ergoterapie. De asemenea, sala de kinetoterapie, cu o suprafață de aproximativ 30 mp, era dotată cu spalieri, pat pentru masaj, bandă de alergat, stepper, bicicletă medicinală, mingi și benzi speciale pentru recuperare.

Sala pentru servirea mesei era dotată cu mese și scaune, beneficiarii servind hrana din veselă și tacâmuri din inox. Sala de mese asigură necesarul pentru ca toți beneficiarii să servească masa într-o tură, fiind organizate și circuitate pentru respectarea normelor sanitare (spații de distribuție a hranei, spații de depozitare a veselei etc.). Spațiul de servire a mesei era ușor de igienizat, luminat suficient și cu o ambianță plăcută (diverse decorațiuni pe pereți).

Bucătăria, magaziile și vestiarele personalului erau bine organizate, încăpătoare și curate, dotate corespunzător cu mașini de gătit, cuptor electric, mobilier din inox, robot de bucătărie, lăzi frigorifice, vitrine frigorifice, frigidere și cântare etc. Membrii echipei de vizitare au reținut că **sistemul de ventilație din cadrul bucătăriei era necorespunzător, astfel că pe tavanul și pereții holului unde erau dispuse magaziile se observa mucegai. Cu privire la acest aspect, este necesar să se ia măsuri pentru înlăturarea eficientă a mucegaiului și realizarea**

corespunzătoare a ventilației din spațiile afectate de mușcături, inclusiv prin achiziționarea unei hote profesionale.

Cu privire la alimentație, s-a observat că centrul asigură o alimentație echilibrată din punct de vedere cantitativ și calitativ pentru toți beneficiarii, la intervale echilibrate, 3 mese/zi. Unitatea asigură, de asemenea, și gustări între mesele principale (mere, banane, portocale, mandarine, napolitane, papanași cu gem, lapte cu griș și gem, salam de biscuiți etc.). Meniurile erau variate de la o zi la alta, ținându-se cont, pe cât posibil, de preferințele beneficiarilor.

La data efectuării vizitei, meniul comun cuprindea următoarele alimente: dimineața – pâine, pastă de carne, măsline, ceai; prânz – supă de roșii cu orez, ciulama de pasăre cu mămligă, eugenie; cină – iahnie de fasole, preparat, pâine, ceai. Existau două suplimente: la ora 10 – portocale și la ora 16 – gogoși de post.

La etajul I al centrului erau dispuse birouri administrative și o magazie, în care erau depozitate hainele beneficiarilor.

Curtea interioară este spațioasă, prevăzută cu bănci, spațiu verde cu butași de flori, beneficiarii fiind însoțiți în perioada când fac mișcare în curte.

Membrii echipei de vizitare au studiat o serie de registre folosite în activitatea centrului, cum ar fi: Registrul evidență beneficiari, Registrul evidență ieșiri beneficiari, Registrul de evidență a cazurilor de tortură și tratamente crude, inumane sau degradante, Registrul privind perfecționarea continuă a personalului, Registrul privind informarea beneficiarilor, Registrul de evidență a sesizărilor și reclamațiilor beneficiarilor, Registrul evidență decese și Registrul de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare, Registrul pentru sesizări și reclamații etc.

Membrii echipei de vizitare au reținut că în Registrul de evidență a cazurilor de tortură și tratamente crude, inumane sau degradante, în Registrul de evidență a sesizărilor și reclamațiilor beneficiarilor și în Registrul de evidență a cazurilor de abuz, neglijare și discriminare nu erau consemnate astfel de cazuri.

În ceea ce privește Registrul decese, acesta cuprindea numărul și cauzele deceselor, astfel că fusese consemnat 1 caz în anul 2023, iar în anul 2024, până la efectuarea vizitei, niciun caz. Conform informațiilor primite de la personalul centrului, decesul din anul 2023 avusese loc în urma unor afecțiuni asociate grave de care suferise beneficiarul.

Referitor la acordarea asistenței medicale, în centru exista un cabinet medical, dotat cu mobilier (dulap de medicamente, birou), instrumentar medical, aparat de urgență aprovizionat cu medicamentele și materialele necesare. Membrii echipei de vizitare au observat că **dulapul în care erau depozitate medicamentele avea o dimensiune redusă, fiind insuficient pentru toate materialele și medicația folosite în activitatea medicală, o parte a acestora fiind ținute pe o masă de tratamente mobilă, în dezordine. Cadrelor medicale li s-a recomandat să păstreze masa de tratamente doar pentru dezinfectanți cutanați, feșe, comprese sterile, instrumentar de mică chirurgie, mănuși sterile și uzuale pentru pansare plăgi.** Masa de tratamente astfel dotată poate fi mutată ușor în camerele beneficiarilor, deoarece are roțile și se evită transportarea beneficiarilor greu deplasabili la cabinetul medical pentru injecții, pansamente, etc.

Medicamentele psihotrope erau depozitate într-un dulap securizat și avea afișat conținutul, astfel că medicația era păstrată corespunzător în dulapul medical, etichetată cu numele beneficiarilor, sub cheie. **Cu privire la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră necesar să se efectueze demersuri pentru depozitarea corespunzătoare a medicamentelor și materialelor folosite în activitatea medicală, în dulapuri încăpătoare și securizate.**

Membrii echipei de vizitare au observat că, deși materialele medicale și medicația erau suficiente, acestea erau depozitate dezordonat, fiind necesară organizarea lor mai eficient, astfel încât dulapurile să conțină medicația de urgență la îndemână, ordonată în mod corespunzător. De asemenea, pe dulapul cu medicație de urgență ar trebui să fie lipite de geam, într-o fișă, informații cu privire la interacțiunile medicamentoase cele mai des întâlnite.

De asemenea, membrii echipei de vizitare au reținut că în cabinetul medical nu exista un pat de consultații cu paravan de intimitate a actului medical. Din informațiile personalului a reieșit că **pacienții erau consultați pe o canapea din cabinet, aceasta neasigurând condițiile necesare pentru realizarea unui consult în condiții de igienă și cu respectarea intimității actului medical.** Drept urmare, membrii echipei de vizitare consideră oportun să se efectueze demersurile necesare pentru dotarea cabinetului medical cu un pat de consultații și un paravan, care să asigure condiții corespunzătoare pentru asistența medicală oferită în cabinet. Cabinetul medical se afla într-o încăpere fără ferestre, neventilată suficient și neiluminată natural, fiind disponibil doar iluminatul artificial, fapt care putea provoca posibilitatea ca examinarea leziunilor apărute la suprafața cutanată să fie subdiagnosticate. Având în vedere aceste aspecte, membrii echipei de vizitare consideră oportun să se achiziționeze o lampă cu ultraviolete și ozon pentru dezinfectarea aerului din cabinet după fiecare examinare.

În ceea ce privește trusa de prim ajutor care se găsea la intrarea în Centru, lângă paznic, membrii echipei de vizitare au observat că era necesar a fi completată cu feșe de tifon și materiale sanitare, după fiecare folosire.

Afișierul cu informații medicale și nu numai se recomandă să fie actualizat și păstrat curat, cu documente fără foi lipsă, incomplete, sau deteriorate de beneficiari, personal ori vizitatori.

De asemenea, este necesar ca orarul de funcționare al cabinetului medical să se regăsească afișat pe ușa cabinetului.

Centrul avea în termen Autorizație Sanitară de Funcționare emisă de Direcția de Sănătate Publică Botoșani, precum și Document de Înregistrare Sanitară Veterinară și Pentru Siguranța Alimentelor emis de Direcția Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor Botoșani pentru recepționarea și depozitarea materiilor prime de origine animală și nonanimală, prepararea de meniuri și servirea mesei către consumatorul final în incinta localului.

Centrul asigura următoarele servicii medicale:

- supravegherea și monitorizarea stării de sănătate a beneficiarilor prin administrarea tratamentelor somatice și psihiatrice prescrise de medic, asigurarea urgențelor medicale și aplicarea măsurilor de prevenire a infecției cu Covid-19;
- monitorizarea afecțiunilor cronice prin examene de specialitate;
- activități de educație sanitară (educație sexuală și prevenirea infecțiilor cu transmitere sexuală etc.);
- zilnic se aplicau măsuri de dezinfecție în camere, holuri, vestiare, bucătărie, spălătorie, conform normelor în vigoare;
- efectuarea zilnică, la intrarea în tură, a triajului epidemiologic al salariaților;
- supravegherea beneficiarilor la servirea mesei cu respectarea distanțării fizice prin reorganizarea servirii mesei, respectarea igienei mâinilor și dezinfecție cu soluție pe bază de alcool;
- participarea la sesiuni de instruire a personalului, consemnate în Registrul de evidență privind perfecționarea continuă a personalului.

Din informațiile primite de la personalul centrului a reieșit că, pe parcursul anului 2023, 2 dintre beneficiarii centrului au fost sprijiniți în obținerea de dispozitive asistive adecvate nevoilor individuale, în vederea îmbunătățirii capacităților fizice, psihice și senzoriale și a deprinderilor de mobilitate, respectiv fotoliu rulant și aparat auditiv. De asemenea, pentru toți rezidenții centrului au fost asigurate condiții pentru efectuarea/menținerea igienei corporale, asistență calificată și, după caz, sprijin specializat pentru menținerea unui aspect exterior decent. Totodată, zilnic, le-au fost monitorizate funcțiile vitale, iar unui număr de 45 beneficiari le-a fost administrat tratamentul medical prescris de către medicul specialist. Pentru 50 beneficiari a fost realizată evaluarea anuală a stării de sănătate și a analizelor medicale de laborator, iar 4 beneficiari au necesitat spitalizare continuă: 1-spitalizare de zi, iar 5 beneficiari au avut nevoie de servicii medicale specializate prin Ambulatoriul de specialitate al Spitalului Județean de Urgență Mavromati Botoșani. Alți 46 de beneficiari au fost reevaluați periodic (la 6 luni) în cadrul Centrului de Sănătate Mintală Adulți Botoșani, cu recomandarea de a li se administra în continuare schemele de tratament prestabilite.

Beneficiarii erau înscriși pe lista unor medici de familie din județul Botoșani, care ofereau serviciile medicale necesare. Serviciile de urgență majoră sunt gestionate ca peste tot în țară prin serviciul de ambulanță cu număr unic de apelare 112. Nu era angajat medic psihiatru, însă era angajat cu ½ normă un medic cu specializarea medicină generală, care se prezenta zilnic în centru, câte 4 ore.

În centru erau internate persoane încadrate în diverse categorii de handicap din care: 43 beneficiari încadrați în tip de handicap mental (7-grad grav, 32 - grad accentuat, 4-grad mediu); 1 beneficiar-tip handicap psihic (grad grav); 1 beneficiar-tip handicap fizic (grad grav); 1 beneficiar-tip handicap vizual (grad grav); 4 beneficiari-tip handicap asociat (2-grad accentuat, 2-grad grav).

Pentru majoritatea beneficiarilor din centrul vizitat, medicația este preponderent psihotropă: hipnotică și sedativă (fenobarbital, alprazolam, diazepam), neuroleptice (olanzapină, rispen, tiapridal), antidepressive (triticco, coaxil, serlift), antiepileptice pentru tratarea durerilor

neuropate, cât și pentru tulburările maniacale (carbamazepină, gabaran, acid valproic), medicație pentru demență și tulburări de memorie (davia, memantină, pramistar).

Medicația era administrată per os., de către asistenții medicali care lucrau în ture de 12 h la recomandarea medicului psihiatru care a diagnosticat inițial beneficiarul.

Membrii echipei de vizitare au identificat fișe de externare cu rețete atașate, scrisori medicale, fișe medicale de consultație. Exista și un registru cu raportul de tură al asistenților medicali, în care era descrisă activitatea turei respective, complicații, evoluție, incidente, accidente.

În fiecare tură se consemnau în fișa beneficiarului parametrii vitali: tensiune arterială, puls, saturație în oxigen, temperatura corporală, diureză la cei imobilizați la pat, glicemie.

Exista condică de evidență a medicamentelor și materialelor sanitare, cu consemnarea numelui beneficiarului, cantitatea totală eliberată, semnătura persoanei care întocmește condica și a celei care eliberează medicamentele și materialele.

Din interviurile cu beneficiarii, aceștia au declarat că sunt mulțumiți de modul de asigurare al asistenței medicale, de relațiile de comunicare.

În timpul vizitei, echipa a discutat cu mai multe persoane apte cognitiv, din centru, acestea fiind mulțumite de felul în care sunt tratate, precizând că au relații bune atât între ele, cât și cu personalul centrului. Nu au raportat acte de violență sau rele tratamente din partea personalului.

Din punct de vedere cognitiv, cu toate activitățile de susținere a funcționalității creierului prin joc, socializare, lucru manual, meloterapie etc., unii beneficiari sunt în declin. **Fapt ce întărește necesitatea prezenței unui psiholog în centru, care să stimuleze prin întrebări activitatea mentală de cogniție.**

Activitățile specifice asistenței sociale erau desfășurate de către un asistent social care îndeplinea criteriile prevăzute de Legea 466/2004 privind Statutul asistentului social, acesta fiind înscris în Registrul Național al Asistenților Sociali din România și deținând treapta de competență necesară desfășurării sarcinilor prevăzute de fișa postului. Asistentul social își desfășura activitatea într-un birou comun cu psihologul centrului și dispunea de resursele materiale - mobilier, aparatura de birou, consumabile etc – necesare derulării activității.

Astfel, în perioada analizată (1 ianuarie 2023 – până la momentul vizitei), potrivit datelor și informațiilor colectate în timpul vizitei, asistentul social a derulat activități de evaluare/reevaluare a situației beneficiarilor și a familiilor acestora, a sprijinit prin demersuri specifice inițierea și menținerea relațiilor beneficiarilor cu familia, a desfășurat demersuri pentru punerea în legalitate din punct de vedere al documentelor de stare civilă și de identitate ale rezidenților, precum și elaborarea documentației pentru stabilirea contribuțiilor lunare de întreținere, și altele. Concret, s-a întocmit corespondența cu membrii familiilor, respectiv cu reprezentanții autorităților administrației publice locale, în vederea reevaluării anuale a situației socio-familiale a beneficiarilor, conform legislației în domeniu în vigoare; a fost oferit suport informațional membrilor familiilor beneficiarilor cu privire la situația socio-psiho-medicală a beneficiarilor, drepturile și facilitățile de care pot dispune în condițiile reintegrării socio-familiale;

pentru 1 beneficiar s-a întocmit documentația necesară stabilirii contribuției lunare de întreținere pe care o datorează mama sa; au fost întreprinse demersurile necesare preschimbării cărții de identitate și punerii în legalitate cu domiciliul/viza de reședință la sediul centrului rezidențial pentru 6 beneficiari; beneficiarii au fost sprijiniți în menținerea relațiilor familiale sau cu persoane din comunitate, astfel, un număr de 13 beneficiari mențin legătura cu membrii familiei/persoane din comunitate (telefonic/pe rețelele de socializare/vizite la sediul centrului rezidențial/învoiri în comunitate): 9 dintre ei au fost vizitați la sediul centrului rezidențial și au primit sprijin material (constând în produse alimentare, de îngrijire personală, articole de îmbrăcăminte, încălțăminte și lenjerie personală) și financiar (sume de bani). Potrivit datelor centralizate furnizate de personalul centrului, din cei 50 de beneficiari, 46 au aparținători dar, dintre aceștia doar 7 beneficiari au ambii părinți, 26 de beneficiari au doar un părinte, 13 beneficiari au doar frați, unchi sau fiu, iar 4 beneficiari nu au deloc aparținători. S-a constatat că unitatea vizitată dispunea de un spațiu special amenajat destinat vizitelor cu aparținătorii. De asemenea, asistentul social, precum și ceilalți membri ai echipei multidisciplinare, oferă beneficiarilor sprijin în gestionarea veniturilor și efectuarea cumpărăturilor.

În timpul vizitei au fost verificate, prin sondaj, dosarele personale ale beneficiarilor și s-a constatat că acestea aveau opis, erau bine organizate și conțineau documentele prevăzute de standardele minime de calitate obligatorii aplicabile centrului. Documentele conținute în dosare erau întocmite în acord cu prevederile standardelor de calitate în domeniu, se aflau în termenul de valabilitate și conțineau informații concrete și relevante referitoare la beneficiari. **Totuși, dosarele personale ale beneficiarilor erau păstrate în biroul comun al asistentului social și al psihologului, într-un dulap deschis, fără posibilitatea de a fi încuiat. Cu privire la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră că centrul trebuie să respecte prevederile standardelor de calitate aplicabile în domeniu care precizează că *Dosarele personale ale beneficiarilor sunt păstrate în dulapuri închise la sediul FSS/CR în condiții care permit păstrarea confidențialității datelor.***

Referitor la activitățile terapeutice, cultural-educative, de socializare și de petrecere a timpului liber, s-a constatat că în centru exista un spațiu auster cu destinația sală de club, mobilat sumar cu bănci de lemn, fotoliu și un televizor, al cărui ecran avea o diagonală prea mică în raport cu dimensiunile sălii și cu distanța de la care priveau beneficiarii prezenți în sală. În acest sens, membrii echipei de vizitare apreciază că televizorul din sala de club ar trebui să aibă o dimensiune a ecranului suficient de mare pentru a fi vizibil tuturor beneficiarilor din sală, mai ales că în camerele de cazare nu există televizoare (motiv, potrivit personalului centrului, de problemele de comportament asociate deficiențelor psihocognitive ale beneficiarilor). De asemenea, inventarul salii de club ar putea fi completat cu elemente de uz practic și decorativ – mobilier, covoare, tablouri, plante decorative etc. – pentru a crea un mediu cald și primitor.

Centrul dispunea și de o sală de terapie ocupațională unde beneficiarii, în funcție de dorințe și de abilități, desenau, croșetau, confecționau obiecte decorative și felicitări sau urmăreau

emisiuni tv. **Din discuțiile purtate cu personalul centrului a rezultat că nu existau suficiente fonduri pentru susținerea activităților de ergoterapie, de cele mai multe ori materialele necesare fiind achiziționate de personal, din resursele proprii sau donate de către organizațiile neguvernamentale. Referitor la acest aspect, membrii echipei de vizitare consideră că centrul trebuie să dispună de fonduri suficiente pentru a asigura implementarea tuturor activităților terapeutice, cultural-educative, de socializare și de petrecere a timpului liber.**

Zilele de naștere erau sărbătorite lunar (într-o anumită zi pentru toți beneficiarii născuți în luna respectivă) și erau sărbătorite și zilele onomastice. De asemenea, în fiecare zi de joi a săptămânii se organiza un program de muzică și dans, la care participau majoritatea beneficiarilor.

Periodic, și cu ocazia sărbătorilor religioase importante (sau de altă natură) se organizau msc festive sau activități cultural-educative și de petrecere a timpului liber, adaptate capacităților de înțelegere și abilităților rezidenților – muzică și dans, spectacol de colinde etc. O parte dintre activități, mai ales cele desfășurate cu prilejul sărbătorilor religioase importante, se organizau în colaborare cu organizații neguvernamentale și instituții de învățământ din comunitate (spectacole, donare de cadouri de către copii).

În anul 2023, 13 beneficiari au efectuat o vizită la Centrul de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Trușești, județul Botoșani, în scopul socializării și a consolidării relațiilor de apartenență la un grup sau comunitate. De asemenea, în același an, două grupuri de câte 12 beneficiari au mers în excursie, însoțiți de personal, pe ruta Botoșani-Salcea (aeroport)-Mănăstirea Dragomirna-Herghelia Equestrian Dreams-Dragomirna.

În afară exista o terasă acoperită, spațioasă, unde beneficiarii ieșeau atunci când permiteau condițiile meteo. **Pe terasă se aflau mai multe bănci din lemn, dar unele dintre acestea erau deteriorate.** În curtea centrului exista un solar pentru cultivarea legumelor dar, potrivit informațiilor date de personal, în general beneficiarii nu doresc să se implice în activități gospodărești, cu excepția câtorva care ajută la descărcarea mașinilor cu alimente pentru a primi mici recompense, sau alți câțiva beneficiari care ajută la bucătărie sau la curățenie.

Activitățile moral-religioase erau desfășurate cu sprijinul preotului din sat care, periodic, venea în centru. O parte dintre beneficiari frecventau biserica din sat, unde se deplasau singuri sau însoțiți de personalul centrului, în funcție de gradul de autonomie al acestora.

În scopul identificării unui loc de muncă și integrării socio-profesionale ulterioare, 3 beneficiari, însoțiți de asistentul social și instructorul de ergoterapie, au participat la Bursa locurilor de muncă pentru persoane adulte cu dizabilități, desfășurată în municipiul Botoșani, în data de 21.05.2023, fiind luați în evidența AJOFM Botoșani ca persoane în căutarea unui loc de muncă.

3. Recomandări.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, Avocatul Poporului:

RECOMANDĂ

a) Conducerii Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Botoșani să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Ocuparea posturilor vacante, având în vedere că la data efectuării vizitei fuseseră înregistrate ca vacante 2 posturi de asistent medical, 1 post psiholog, 1 post ergoterapeut, ½ post maseur și 5 posturi de infirmier, serviciile acestor specialiști reprezentând o componentă fundamentală a asistenței generale acordate beneficiarilor centrului.
2. Asigurarea fondurilor necesare pentru îmbunătățirea condițiilor de cazare prin achiziționarea de mobilier, înlocuirea ușilor și a parchetului deteriorate și uzate din motive de funcționalitate, aspect și siguranță.
3. Acordarea fondurilor necesare pentru achiziționarea unei mașini de spălat, având în vedere că la data efectuării vizitei igienizarea tuturor lenjeriilor și hainelor beneficiarilor se realiza cu o singură mașină de spălat rufe.
4. Asigurarea fondurilor necesare pentru înlăturarea eficientă a mucegaiului și îmbunătățirea sistemul de ventilație din cadrul bucătăriei, prin realizarea corespunzătoare a ventilației din spațiile afectate de mucegai și prin achizițioarea unei hote profesionale.
5. Asigurarea fondurilor necesare pentru îmbunătățirea asistenței medicale prin achiziționarea mobilierului necesar, având în vedere că la data vizitei cabinetul medical nu era dotat cu pat de consultații, paravan și dulapuri suficiente pentru depozitarea medicamentelor și materialelor medicale.
6. Repartizarea fondurilor necesare pentru a asigura implementarea tuturor activităților terapeutice, cultural-educative, de socializare și de petrecere a timpului liber, având în vedere că la data efectuării vizitei nu existau suficiente materiale pentru susținerea activităților de ergoterapie.

b) Conducerii Centrului de Îngrijire și Asistență pentru Persoane Adulte cu Dizabilități Stăuceni, județul Botoșani să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Îmbunătățirea condițiilor de cazare prin achiziționarea de mobilier, înlocuirea sau repararea ușilor defecte și a parchetului uzat.
2. Efectuarea demersurilor pentru dotarea cabinetului medical cu pat de consultații, paravan și dulapuri suficiente pentru depozitarea medicamentelor și materialelor medicale.
3. Organizarea materialelor medicale și a medicamentelor mai eficient, astfel încât dulapurile să conțină medicația de urgență la îndemână, ordonată în mod corespunzător, iar masa de tratamente să conțină la vedere și ordonat produsele de dezinfectare a tegumentului, feșele de tifon, compresele sterile, mănușile sterile și uzuale, instrumentarul minim chirurgical - pensă Pean, foarfece bont pentru tăiat pansamentele, spirt, ser fiziologic.

4. Completarea trusei de prim ajutor, după fiecare folosire, având în vedere că, la data efectuării vizitei, aceasta era incompletă.
5. Afișarea pe dulapul cu medicația de urgență a informațiilor cu privire la interacțiunile medicamentoase cele mai des întâlnite, precum și a orarului de funcționare a cabinetului medical.
6. Achiziționarea unei lămpi cu ultraviolete și ozon pentru dezinfectarea aerului din cabinet după fiecare examinare, având în vedere că încăperea unde se afla cabinetul medical era fără ferestre, neventilată suficient.
7. Achiziționarea unei mașini de spălat, având în vedere că la data efectuării vizitei igienizarea tuturor lenjeriilor și hainelor beneficiarilor se realiza cu o singură mașină de spălat.
8. Înlăturarea eficientă a mușgaiului din zona bucătăriei și realizarea corespunzătoare a ventilației din spațiile afectate de mușgai.
9. Achiziționarea unei hotc profesionale și a unui televizor pentru sala de club cu o dimensiune a ecranului suficient de mare pentru a fi vizibil tuturor beneficiarilor din sală.
10. Respectarea prevederilor standardelor de calitate aplicabile în domeniu care precizează că Dosarele personale ale beneficiarilor sunt păstrate în dulapuri închise la sediul FSS/CR în condiții care permit păstrarea confidențialității datelor.
11. Amenajarea sălii de club cu elemente de uz practic și decorativ – mobilier, covoare, tablouri, plante decorative etc. – pentru a crea un mediu cald și primitor.
12. Repartizarea fondurilor necesare pentru a asigura implementarea tuturor activităților terapeutice, cultural-educative, de socializare și de petrecere a timpului liber.

